

Олена Підкопай,
ORCID iD 0000-0002-5782-5287
провідний бібліотекар
Миколаївський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
вул. Адміральська, 4-а, 54001, м. Миколаїв, Україна
olena.pidkopai@toipro.mk.ua

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ШКІЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ – ЗАПОРУКА ЯКІСНИХ ПОСЛУГ БІБЛІОТЕЧНОГО СЕРВІСУ

Статтю присвячено питанню комп'ютеризації шкільних бібліотек, необхідності застосування цифрових технологій для надання інформаційних послуг користувачам. Дієвим інструментом актуалізації бібліотечної справи в загальноосвітній школі постає реклама, яка підвищує престиж її роботи. Сучасний стан комп'ютеризації бібліотек України свідчить про наявність п'яти рівнів їхньої цифрової модернізації. З'ясовано, що бібліотеки закладів загальної середньої освіти, випереджаючи активну фазу названої модернізації, здебільшого перебувають на етапі дослідження та тестування цифрових технологій.

Установлено, що впровадження в практику інформаційних технологій дає змогу ефективно використовувати внутрішні та зовнішні резерви бібліотеки, раціональними послуговуватися та оперативно вдосконалювати форми організації роботи, підвищувати якість обслуговування.

Ключові слова: інформаційна культура; інформаційні ресурси; інформаційні технології; комп'ютеризація шкільних бібліотек; шкільна бібліотека.

© Підкопай О. А., 2023

Вступні зауваги. Інформаційні технології нині є пріоритетними в усіх сферах діяльності та визначають розвиток суспільства завтрашнього дня. Його надзвичайно високі темпи потребують оброблення величезної кількості інформації, що надходить з усього світу. Шкільна бібліотека як підрозділ ЗЗСО посідає особливе місце в цій галузі. Основним завданням працівників бібліотеки є надання інформації, забезпечення доступу до мережевих ресурсів, виконання ролі комунікаційних «шлюзів», сприяння розвитку медіаграмотності та медіакультури користувачів. Цього можна досягти лише за умови якісно нового рівня оброблення та поширення системи відомостей. Нині ми є свідками формування нової національної інформаційної інфраструктури, невід'ємною частиною якої є зокрема шкільні бібліотеки.

Використання можливостей сучасної комп'ютерної техніки та оволодіння відповідними технологіями стають необхідною умовою побудови професійного іміджу працівників шкільної бібліотеки.

Комп'ютеризована бібліотека школи постає навчальним центром комунікаційної культури молодого покоління. Завдяки інтернет-мережам діти мають доступ до значної кількості відцифрованих джерел – книг, газет, журналів, підручників, посібників, довідкових видань, а також медіа-ресурсів – відеоматеріалів, комп'ютерних програм, баз даних тощо.

Сучасні бібліотекарі-освітяни активно застосовують медіатехнології для оновлення шкільного матеріалу, удосконалення дистанційних форм комунікації, запровадження таких засобів спілкування, як-то: електронна пошта, відеоконферен-

ції, участь у форумах тощо. Зазначене так само пов'язано з вимогами до підвищення якості навчання учнів.

Модернізована сфера діяльності бібліотек засвідчує еволюційні процеси їхнього функціонування в системі ЗЗСО, набуття ними певного статусу в структурі глобальної електронної системи соціальної комунікації. Іншою можливістю звернення до певних аспектів бібліотечно-інформаційних технологій є інноваційні системні зміни політики, які їх забезпечують.

Питання вивчення комунікаційних потреб учнів закладів загальної середньої освіти, задоволення їх засобами шкільної бібліотеки постійно перебувають у центрі уваги. Школярі для розвитку своїх творчих здібностей, опрацювання значної кількості літератури без великої витрати часу на роботу з каталогами (як це робили читачі на початку XIX, у XX і XXI століттях) прагнуть: активного використання інформаційних технологій, розвиненої мережевої взаємодії бібліотек, під'єднання до глобальної системи Інтернет.

Розв'язання суперечностей між потребою в спеціальному устаткуванні, програмних і апаратних засобах навчання і залученням нових убачасмо в розробленні електронних підручників і мультимедіа; створенні електронних бібліотек і архівів, глобальних і локальних освітніх мереж; інформаційно-пошукових та інформаційно-довідкових систем. Очікуваною постає зміна політики Міністерства освіти та Міністерства культури, зумовлена зацікавленістю в інформатизації шкільних бібліотек.

Аналіз основних досліджень і публікацій із зазначеної проблеми.

Сучасна школа має забезпечити адекватність освіти змінам, які відбуваються в суспільстві, насамперед пов'язаним зі стрімким ростом інформаційно-комп'ютерних технологій. Саме тому гостро постає питання, як перетворити шкільну бібліотеку на шкільний бібліотечно-інформаційний центр, де невимушена атмосфера сприяла би залученню дітей до читання, розвитку їхніх творчих здібностей, задоволенню чи-

тацьких інтересів.

Проблеми використання комп'ютерів в освітньому процесі в Україні відображено у працях Б. С. Гершунського, А. П. Єршова, А. А. Кузневої, Є. І. Машбиць.

Стислий аналіз сучасних тенденцій і перспектив розвитку електронних бібліотек представлений у працях вітчизняних дослідників Л. Й. Костенка, О. С. Онищенко, І. А. Павлуші.

Комп'ютеризації бібліотек присвячено дослідження вчених А. І. Байраківського та Н. Л. Бойко, у яких висвітлено досвід упровадження та використання новітніх інформаційних технологій (ІТ) у бібліотеці (здебільшого інтернет), створення електронних каталогів, баз даних та причини їхньої трансформації в гібридні, віртуальні та електронні бібліотеки.

Незважаючи на велику кількість досліджень, присвячених проблемам функціонування бібліотек у закладах освіти та їхньої ролі в освітньому процесі, вони так і не вирішуються (Павлуша І. А., 2002, с. 4).

Мета статті полягає у висвітленні можливостей бібліотекарів розширювати спектр надання якісних послуг, ефективності роботи шкільної бібліотеки як інформаційного-просвітницького центру закладу освіти через інтеграцію цифрових та інформаційно-комунікативних технологій.

Завдання:

- З'ясувати ризики та позитивні результати впровадження комп'ютеризації бібліотек.
- Розробити поради для бібліотекаря в систематизації інформації з використанням ІКТ.
- Запропонувати активні форми популяризації української книги.

Виклад основного матеріалу.

Використання інформаційних технологій як актуальний акцент у роботі сучасних бібліотек не залишається без уваги науковців та змінює значення роботи бібліотек. Для бібліотек інтеграція в цифрове середовище є неминучою об'єктивною вимогою. Це зумовлено їх вічними функціями накопичення, систематизації знання,

досвіду, збирання, оброблення та передачі інформації (Онищенко О. А., 2020, с. 7).

Слушною є думка про те, що нестача у шкільних бібліотеках сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання й доступу до інтернету не дає можливості бібліотекарям, учителям і учням набувати сучасних навичок пошуку, накопичення, аналізу й використання актуальної інформації (Лобановська І. Г., 2007, с. 3). Формування єдиного інформаційного простору системи середньої освіти пов'язано з поширенням новітніх ІКТ (інформаційно-комунікаційні технології), які суттєво змінюють форми шкільного інформаційно-бібліотечного обслуговування.

Бібліотека дає змогу реалізувати єдину для школи державну програму національної освіти й виховання дітей, її працівники новими методами і засобами вирішують питання освітнього процесу школи спільно з педагогічним колективом. Процес комп'ютеризації роботи шкільної бібліотеки є надзвичайно необхідним і важливим.

З'ясуємо негативні та позитивні результати впровадження комп'ютеризації:

нині бібліотекарі стикаються з серйозною проблемою зниження інтересу до книги та читання серед дітей та молоді, що можна пояснити конкурентністю між традиційними джерелами інформації та ІКТ;

стрімке входження учнів у сферу цифрових технологій має негативні наслідки, зокрема йдеться про приклади насильства, жорстокості та непристойну інформацію в інтернеті. Потрібно заохочувати учнів до читання, зацікавити їх літературою, наукою, мистецтвом, щоби свідомий вибір корисної інформації заступив бездумне блукання просторами всесвітньої мережі. Це сприятиме вирішенню ще однієї проблеми негативного впливу електромагнітного випромінювання монітора комп'ютера на фізичне та психічне здоров'я учня, насамперед на його розумові здібності, інтелект і

загальну біоенергетику організму.

До позитивних належать:

- участь у груповій діяльності;
- створення баз для внутрішньої документації бібліотеки, електронного каталогу тощо;
- можливість зробити будь-який запит, оскільки буває, що потрібної книги немає в бібліотеці, саме завдяки комп'ютерним технологіям бібліотекар може запропонувати її читачеві в електронному вигляді. Також популярними є аудіокнижки чи фільми за окремими творами. Звичайно, вони не можуть замінити унікальності спілкування з книгою, але дають можливість захопити учнів читанням.

Не менш важливий момент – «використання гугл-додатків, якісних сервісів, які дають змогу ознайомити учнів із можливостями колаборації, виявом аналітико-синтетичної діяльності й моделювання, розкрити творчі здібності школярів, реалізувати їхні задуми, швидше проходити соціалізацію» (Паламар С. П., Назаренко Л. А., 2020, с. 279) (у контексті статті термін «колаборація» (франц. collaboration – співробітництво) означає «спільна праця»).

Бібліотека – структурний підрозділ закладу освіти, призначений для збирання, оброблення, зберігання, поширення системи відомостей з метою інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу. До завдань шкільної бібліотеки можна віднести і сприяння загальному розвитку учнів, виховання, підвищення інформаційної грамотності всіх учасників освітнього простору, сприяння професійному розвитку педагогічного колективу.

Завдання шкільних бібліотек – використовувати ІКТ, які допомагають зробити бібліотеку доступнішою, привабливішою та ефективнішою.

Водночас не варто однобічно уявляти бібліотеку цифрової епохи як середовище для збирання, оброблення, використання електронних ресурсів, місце виходу у сві-

тову інформаційну мережу – Інтернет.

Бібліотека, на думку О. А. Онищенко, щоб відповідати потребам суспільства, має поєднувати, гармонізувати в собі всі види ресурсів інформації на всіх видах її носіїв. У цьому безперечна перспектива. Майбутнє бібліотеки забезпечить багатовидове ресурсне багатство, де, безумовно, цифрова інформація переважатиме (Онищенко О. А., 2020, с. 5).

Визначимо напрями діяльності бібліотеки, що підлягають дослідженню інформаційного забезпечення освітнього процесу:

- збирати, обробляти, поширювати відповідні ресурси та матеріали в різних форматах;
- управляти інформаційно-пошуковими системами та бібліографічними базами даних, що дозволяють швидко і повно отримати доступ до необхідних джерел;
- створювати та репозиціонувати бази даних із методики та освіти;
- допомагати учням і вчителям у визначенні навчальних програм і використанні потрібних ресурсів;
- систематично навчати студентів аналітичної діяльності інформаційного дослідження;
- виховувати культурну та громадянську самосвідомість, сприяти соціалізації школярів, розвитку їхнього творчого потенціалу.

Пропонуємо поради бібліотекарям щодо систематизації інформації з використанням ІКТ:

- розширити спектр послуг бібліотеки та забезпечити доступ до електронних ресурсів;
- упровадити автоматизовані інформаційно-бібліотечні системи;
- збирати та систематизувати електронні ресурси;
- створювати власні цифрові ресурси;
- створювати та адмініструвати сайти / електронні бібліотеки;
- використовувати технології для

- популяризації книги та читання;
- навчати інформаційної грамотності (за допомогою технологій);
- розширювати спектр послуг бібліотеки та забезпечувати доступ до електронних ресурсів;
- інтегрувати бібліотечні продукти і послуги в інформаційно-освітній простір школи.

Однією з головних функцій бібліотеки є надання інформації. Ця діяльність передбачає не тільки створення фондів мультимедійних матеріалів, а також дослідження, оцінювання, систематизацію інтернет-ресурсів для їхнього використання як в онлайн-режимі, так і в режимі локального доступу. Особливого значення набуває використання інтернет-ресурсів відвідувачами молодшого шкільного віку. У мережі є значна кількість відповідних джерел інформації, зокрема для підтримки навчального процесу.

Водночас спостерігаємо надлишок інформації, наявність неякісного, а часом і небезпечного матеріалу. Роль шкільної бібліотеки полягає у здійсненні фільтрації, відбору та систематизації якісних ресурсів для формування таких колекцій електронних матеріалів, як:

- бази даних;
- текстові матеріали;
- файловий архів;
- мультимедійні, аудіо- та відеоматеріали;
- графічні ілюстрації;
- навчальні програмні засоби;
- еволюційні ігри;
- тестові завдання.

Наука, технології та інновації, як показує історія, завжди були вирішальним чинником розвитку суспільства, яке дбає про своє майбутнє. Навчання має йти «пліч-о-пліч» із ІКТ, школярі повинні вчитися грамотно їх застосовувати.

Засвоївши систему знань, моральних і соціальних цінностей, молоде покоління вступає в доросле життя як освічені, духовно багаті особистості, що належно володіють сучасними інформаційно-комуні-

каційними технологіями. Важливо навчити читачів послуговуватись інформацією, уміти вибирати потрібне з великого надлишку, маючи тонке чуття мови, літературний смак і плануючи час для читання. Процес навчання може стати більш цікавим, емоційно насиченим, динамічним і наочним, якщо реалізувати його творчий характер, організувати гнучке управління діяльністю, інтенсифікувати та активізувати навчання.

Використання комп'ютера в освітньому процесі значною мірою сприяє підвищенню пізнавального інтересу школяра до навчальної діяльності.

Не можна заперечувати той факт, що інформаційні технології сприяють активізації навчальної діяльності учнів, індивідуалізують швидкість вивчення предмета, відкривають нові можливості для творчості та розвитку дітей, стимулюють уяву. Відтак послуговування цими засобами в сучасному навчальному процесі є цілком закономірним явищем.

Якщо основна увага бібліотек нині зосереджена на роботі з пробудження інтересу громадян до читання як життєвої стратегії, є можливість упроваджувати активні форми роботи в цьому напрямі: творчі лабораторії, мозкові штурми. Зацікавленню читачів сприятимуть: відвідування бібліотечних лабіринтів, проведення вечорів книжкових слайдів, віртуальних книжкових подорожей, візити до літературних вебмузеїв, зустрічі з героями улюблених книжок та їхніми образами у фільмах, улаштування сюжетних виставок (наприклад, «Краса рідної мови»), буккросингу (вільний обмін книгами між читачами), засідання книжкових клубів..., зустрічі «Дім і книга», волонтерська діяльність, організація транспорту для послуг мобільних бібліотек (Амельченко Ю. С., 2022, с. 3–4).

Для участі в обговоренні прочитаного, на переконання С. П. Паламар і Л. А. Назаренко, потрібно бути обізнаним у царині літератури. Можливість спілкуватися з однодумцями, які перебувають на далекій відстані, знайомитися з новими людь-

ми не заради гри, а щоб отримати поради і набути знань від звичайного вчителя й до професора, не зазнаючи при цьому значних фінансових витрат і моральних незручностей, дарує відчуття соціальної значущості й мотивує до саморозвитку та самовдосконалення, а засоби ІКТ стимулюють пізнання. Уміння синтезувати інформацію, установлювати причиново-наслідкові зв'язки, взаємозв'язки, бачити спільне й відмінне в ідеях і концепціях, робити висновки, потрібні нам щоденно, тому вартісними є не самі знання, а процес їх надбання (Паламар С. П., Назаренко Л. А., 2020, с. 280).

Перед бібліотекарами ХХІ ст. постають дедалі нові вимоги до модернізації роботи, оволодіння новими знаннями, навичками, вміннями. Сучасний шкільний бібліотекар виконує роль «медіагіда», який допомагатиме тримати правильний курс у розмаїтті інформації, а також ознайомлює їх із новими технологіями, що з'являються на ринку, та правилами послуговуватися ними. Очевидно, що професія бібліотекаря потребує безперервного навчання протягом усього життя.

Нові часи, сучасні виклики, оновлені форми роботи потребують нових знань і навичок, відтак бібліотекар повинен постійно вчитися, актуалізувати свої знання через участь у різнопланових тренінгах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах. Такі заходи проводять Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського, Академія української преси з медіаграмотності. Здобуті під час навчання знання й уміння дозволяють осучаснювати й урізноманітнювати роботу з читачами (користувачами) з розвитку їхніх читацьких компетенцій.

Для людей, які ніколи не були дотичні до роботи у сфері бібліотечної справи, бібліотекар здебільшого – це людина, яка видає або приймає книги, проте це лише один із принаймні тридцяти, а то й півсотні його посадових обов'язків. Нині у зв'язку з широким упровадженням у бібліотечну практику відповідної комп'ютерної техніки та інформаційних технологій відбуваються

суттєві зміни у функціональній спеціалізації бібліотекарів, тому статус бібліотекаря необхідно значно підвищувати.

Інноваційні технології передбачають, на думку О. О. Григор'єва, не лише передачу частини операцій комп'ютеру, а й зміну характеру трудових дій, виконуваних у традиційному режимі. Тож першочерговим завданням стає розширення професійних можливостей фахівців (Григор'єва О. О., 2018).

Важливо зосередити увагу на активних формах популяризації зокрема української книги, створенні комфортного простору для спілкування, обговоренні нових чи історичних творів, мотивації до творчості та проєктної діяльності тощо.

Доречно застосовувати на практиці такі форми роботи, як:

- збирання інформації (наприклад, патріотичних пісень, віршів, творів, народжених героїкою спротиву українського народу російській окупації, фактів утрат культурної спадщини та прикладів героїчної відбудови незалежної України) із залученням учнів і вчителів, яку доцільно публікувати на тематичних сторінках блогів бібліотек чи відповідних сторінок вебресурсів закладу. Матеріали можуть бути використані як в освітньому процесі, такі в різних заходах, спрямованих на виховання українців-патріотів;
- аналіз різних читацьких запитів, що розкриває потребу створення баз даних: вагомість, оперативність, доступність джерел інформації для різних вікових груп читачів, багатоаспектність дослідження. Виконання цих запитів дасть змогу правильно скерувати процес спілкування читача з комп'ютером, зробити так, щоб застосування нових комп'ютерних технологій стало не просто розвагою і марною витратою часу, а процесом мислення та пошуком інформації з навчальною метою. Через спілкування з комп'ютер-

ними інформаційними системами в бібліотеці користувач усвідомлює роль інформації та ІКТ у житті людини.

Завдання бібліотек – не лише забезпечити читачам доступ до інформаційних ресурсів, а й виховувати інформаційну культуру, перетворювати бібліотеки на центри інтелектуального розвитку відвідувачів. Цього можна досягти завдяки різноманітним формам і методам роботи – від індивідуальних і групових занять, навчання бібліографічних та комп'ютерних навичок до створення комплексних цільових програм і проєктів. Крім цього, бібліотекар проводить різні заохочувальні акції, конкурси, вікторини, огляди. Комп'ютерне тестування як можливість перевірити свої знання – один із засобів, що стимулює потяг до знань.

Чільне місце в бібліотеці посідає бібліотекар, який є користувачем різних технічних новинок, посередником між читачем і книгою чи іншим носієм інформації. Саме завдяки власному професіоналізму через світ книги, читання він ознайомлює читача з невичерпним світом. Бібліотекар має бути активною, творчою, незалежною людиною з критичним мисленням, здатним аналізувати свою роботу та впроваджувати дослідження й інновації у свою щоденну діяльність.

Важливо акцентувати на реалізації індивідуальної траєкторії професійного розвитку бібліотекарів, що передбачає системне і цілеспрямоване підвищення кваліфікації, піднесення рівня професійної компетентності, упровадження інновацій та оволодіння сучасними інформаційними технологіями й інформаційно-комунікаційними засобами для створення електронного контенту й обслуговування користувачів як в офлайн-, так і в онлайн-режимі для задоволення їхніх освітніх потреб. Використання візуальних редакторів, інтернет-ресурсів для створення інфографіки, таких Google-додатків, як документ, форма, презентація, допомагають організувати роботу бібліотеки.

Оскільки сучасні інформаційні технології дедалі більше проникають у повсяк-

денну бібліотечну працю, значна частина роботи бібліотекарів спрямована саме на розвиток віртуального середовища, що, постійно змінюючись, відкриває нові можливості для творчості його суб'єктів. У наш час з'явилася велика кількість різноманітних онлайн-сервісів, що дозволяють створювати власні унікальні інформаційні продукти. Розглянемо деякі з цих сервісів та можливості їх використання у бібліотечній практиці (Мороз Г. О., 2018, с. 45).

Щосекунди інтернет-простір поповнюється терабайтами нової інформації, але тільки невелика її частина спрямована на розвиток здібностей, розширення професійних можливостей, зростання інтелектуального потенціалу, формування креативності, самовдосконалення. Навчання протягом усього життя (Lifelong learning) – не просто відомий тренд – це невід'ємний процес росту освітнього потенціалу особистості, головною рушійною силою якого є вона сама.

Використовуючи традиційні додатки «Microsoft»: «Power Point», «Excel», «Publisher», можна зокрема створювати мультимедійний путівник «Улюблені книги», що дасть змогу читачеві ознайомитися з біографіями письменників. Щоб створити віртуальний путівник, потрібно залучити актив бібліотеки або організувати співпрацю з учителем інформатики та учнів над проєктом «Віртуальна бібліотека».

Послугування онлайн-сервісами для створення бібліотечної продукції «Canva», «Padlet» та інше, а також платформами для створення сайтів, блогів, віртуальних виставок дасть змогу читачеві дізнатися про події в країні та світі, пройти тести. Сучасне молоде покоління сприймає інформацію переважно візуально, а з огляду на особливості сьогодення, коли ми працюємо, спілкуємося, навчаємося дистанційно, ці застосунки допомагають зробити процес спілкування цікавим і різноманітним.

Дієво працюватиме на підвищення ролі бібліотеки в освітньому просторі закладу освіти, іміджу бібліотеки в громаді, також на створення власного іміджу бібліотекаря як професіонала його безперервне самовдосконалення, уміння репрезентува-

ти результати своєї діяльності на загал – учнівський, педагогічний колектив та батьків.

Висновки та перспективи дослідження.

У статті висвітлено можливості бібліотекарів із використанням сучасних інформаційних технологій у всіх сферах діяльності вивести інформаційно-бібліотечне обслуговування, зокрема в шкільній бібліотеці, на якісно новий рівень, увідповіднити роботу бібліотеки з вимогами Національної освітньої програми, зробити її привабливою для школярів.

Ефективність роботи шкільної бібліотеки з використанням ІКТ як просвітницько-інформаційного центру закладу освіти полягає в розширенні спектра і підвищенні якості надання бібліотечних послуг та інтеграції інформаційно-комунікативних технологій у діяльність шкільних бібліотек.

Модернізація бібліотеки передбачає активне застосування означених технологій. Оснащення комп'ютерною технікою бібліотек закладів загальної середньої освіти міста безперечно дозволить по-новому організувати бібліотечні процеси, проте без досягнення бібліотекарем належної кваліфікації з використання ІКТ в освітньому та внутрішньому бібліотечному процесі зусилля і кошти, що вкладаються у створення інформаційного середовища, не принесуть належної віддачі.

З'ясовані можливі ризики та позитивні результати впровадження окреслених технологій у сучасних шкільних бібліотеках. Розроблені поради бібліотекарям для систематизації інформації з використанням інформаційних технологій. Запропоновані активні форми популяризації книги.

Перспективи дослідження. Розвиток цифрових технологій і глобальної мережі Інтернет змінюють не тільки систему підготовки бібліотечних кадрів, комплектування бібліотеки, але і вперше ставлять питання про «межі» бібліотечного простору та основи діяльності традиційних бібліотек. Відтак розширення й удосконалення функцій бібліотек для задоволення потреб користувачів, зокрема в ЗЗСО – предмет подальших розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Григор'єва О. О. Інформаційно-комунікаційні технології: можливості для шкільної бібліотеки : [досвід роботи б-ки гімназії № 6, «Маріїнська гімназія» м. Харкова щодо впровадження ІКТ в роботу] / О. О. Григор'єва // Шкіл. бібліотекар. – 2018. – № 11. – С. 6–7.
2. Інформаційні форми популяризації книги та читання в бібліотеках [Текст] : метод. поради / Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін., Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Наук.-метод. вид. ; [упоряд. Ю. С. Амелеченко ; комп'ют. набір Ю. С. Амелеченко ; заг. редактування О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2022. – 8 с.
3. Лобановська І. Г. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику роботи шкільних бібліотек / І. Г. Лобановська // Шкільна бібліотека плюс. – 2007. – № 21. – С. 2–6.
5. Мороз Г. О. Сучасні онлайн-сервіси у бібліотечній роботі / Г. О. Мороз // : Бібліосвіт : інформаційний вісник – Державна бібліотека України для юнацтва. – Київ. – 2018. – Випуск 4 (68). – С. 45.
6. Онищенко О. А. Адаптація бібліотек до «життя в цифрі» / О. А. Онищенко // Бібліотечний вісник. – 2020. – № 1. – С. 3–8.
7. Павлуша І. А. Створення та розвиток електронних бібліотек в Україні: бібліотекознавчий аспект (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / І. А. Павлуша. – Київ, 2002. – 20 с.
8. Паламар С. П., Назаренко Л. А. Формування інформаційної компетентності на уроках літератури засобами ІКТ нового покоління / Паламар С. П., Л. А. Назаренко // European development trends and regional aspect. – 1st ed. – Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2020. – 273–294 pp. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-38-9-13>.

**DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE SCHOOL LIBRARY:
THE KEY TO QUALITY LIBRARY SERVICES**

Pidkopai Olena,

Lead librarian

*Mykolaiv In-Service Teachers Training Institute
4-a Admiralska Street, 54001, Mykolaiv, Ukraine
olena.pidkopai@moippo.mk.ua*

The article discusses the importance of computerizing school libraries and the need to provide information to users using digital technologies. It emphasizes the use of modern methods such as advertising and image building to popularize the library. The corporate style is identified as an essential element in the formation of the library's image and its identity as an information institution.

The study examines the current state of digitization in domestic libraries, revealing a gradual adaptation to the digital media space. Most Ukrainian libraries are found to be at the research and testing stage of digital technologies, which precedes the active phase of digital modernization. Key problems that hinder library digital modernization are identified, and five levels of digital modernization are distinguished.

The article asserts that the effective use of internal and external resources of libraries can be achieved through the implementation of modern library technologies. Equipping secondary

educational institutions' libraries with computer equipment and modern software allows for a new approach to the organization of library processes. The use of modern information technologies in all areas of library activity is expected to bring library services in the school to a new level, making it more attractive to modern users.

Keywords: *computerization of libraries; digital technologies; electronic resources; hybrid library; information culture; information resources; library; modern school libraries; multimedia tools; online platforms.*

REFERENCES

1. Amelchenko, Yu. S. (2022). *Informatsiini formy populiaryzatsii knyhy ta chytannia v bibliotekakh* [Informational forms of popularization of books and reading in libraries]. (Ed. O. M. Laskevych). Departament kultury, natsionalnostei, relihii ta okhorony obiektiv kulturnoi spadshchyny Odes. obl. derzhadmin., Odes. obl. univers. nauk. b-ka im. M. Hrushevskoho, nauk.-metod. vyd. Odesa (ukr).

2. Hryhorieva, O. O. (2018). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii: mozhlyvosti dlia shkilnoi biblioteky [Information and communication technologies: possibilities for the school library]. *Shkil. Bibliotekar*, 11, 6–7 (ukr).

3. Lobanovska, I. H. (2007). Uprovadzhennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u praktyku roboty shkilnykh bibliotek [Implementation of information and communication technologies in the practice of work of school libraries]. *Shkilna biblioteka plus*, 21, 2–6 (ukr).

4. Moroz, H. O. (2018). Suchasni onlain-servisy u bibliotekhnii roboti [Modern online services in library work]. In *Bibliosvit: informatsiinyi visnyk*. Derzhavna biblioteka Ukrainy dlia yunatstva. Vypusk 4 (68), 45. Kyiv (ukr).

5. Onyshchenko, O. A. (2020). Adaptatsiia bibliotek do «zhyttia v tsyfri» [Adaptation of libraries to «digital life»]. *Biblioteknyi visnyk*, 1, 3–8 (ukr).

6. Palamar, S. P. & Nazarenko, L. A. (2020). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti na urokakh literatury zasobamy IKT novoho pokolinnia [Formation of informational competence in literature lessons by means of ICT of the new generation]. *European development trends and regional aspect*. 1st ed. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 273–294. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-38-9-13> (ukr).

7. Pavlusha, I. A. (2002). *Stvorennia ta rozvytok elektronnykh bibliotek v Ukraini: bibliotekoznavchyi aspekt (kinets XX – pochatok XXI st.)* [Creation and development of electronic libraries in Ukraine: the librarian aspect (end of the 20th – beginning of the 21st century)]. (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv (ukr).